

Պարույր Սևակ

Անտառի վեպը

Ծերունի թեղին ու ջահել թխկին,
Թեքվելով իրար
Եվ արև տալով
Իրենց ստվերում դողացող ծաղկին՝
Ջրույց են անում,
Մի գրույց անծա՛յր:
Կանաչ բացատից,
Ուր տաք է, պայծառ,
Ոտներս ինձ կրկին թավուտ են տանում:
Ականջս անտառի խոսք ու գրույցին՝
Ես քարանում եմ,
Օ, ո՛չ... կոճղանո՛ւմ:
Դարավոր կաղնին
Ասես մի ինչ-որ երգ է մոմոում կանաչ քթի տակ,
Մի նախնադարյան՝
Բոլորի՛ կողմից մոռացված մի երգ,
Մի ե՛րգ,
Որ գուցե չէր էլ հասցրել կոչվել երգ,
Մի ե՛րգ՝
Նախամարդկային ինչ-որ բառերով,
Որ տաշված էին,

Բայց ընդամենը քարե կացնի չափ,
Որ տաշված էին,
Եվ բնա՛վ մաշված...
Վիպասանում է անտառը կարծես,
Ասքեր է հիշում,
Որոնք աշխարհում
Երբեք չեն հագել բառե նեղ շապիկ
Ու քայլ չեն փոխել տառե ոտքերով:
Վիպասանում է անտառը կարծես,
Մի վեպ է պատմում,
Մի վեպ հնօրյա՛,
Մի վաղընձակա՛ն - անհա՛յտ առասպել,
Մի ավանդություն՛ն՝
Արշավի մասին սառցադաշտերի,
Նրանց սպիտակ ահեղ վաշտերի
Նահանջի մասին,
Նահա՛նջ,
Որ անշուշտ նահանջ չէր կոչվում.
Կա ուրի՛շ մի բառ,
Որ ջրհեղեղի հին իմաստն ուներ...
Ու լուռ լսում են անտառի որդիք,
Լսում են պապին՝
Աչքերը չռած,
Դունչերը ծռած,
Եվ մամոնտների ահեղ ոտքի տակ
Չեն տեսնում նրա՛ն,
Որ մինչև անգամ դեռ չունի անուն,
Եվ հետո՛,
Հետո՛,
Շա՛տ ու շա՛տ հետո

Պիտի «մա՛րդ» կոչվի...
Խոռված քամին՝
Հետաքրքրված կաղնու վիպումով,
Խոռվածությունն արդեն մոռացած,
Բերնին մի տերև՝
Հիմա քարացած
Ականջ է դնում:
Իսկ իմ հոգու մեջ
Չարթնում է հանկարծ անհա՛յտ մի թախիծ,
Մի հազարամյա անանո՛ւն կարոտ,
Որ բազո՛ւմ դարեր քնած է եղել,
Ինչպես մետաղը՝
Որձաքարի մեջ,
Ինչպես կրակը՝
Ատոմի գրկում...
Ու թվում է ինձ.
Ծառերի խորունկ ճեղքերն էլ արդեն
Ճեղքեր չեն բնավ,
Այլ սեպագրեր անհայտ մի լեզվի:
Ու թվում է ինձ.
Այնտեղ, ուր շուքից
Գետակի ջուրն է ասես սևանում,
Իրենց ոտերն են հիմա լվանում
Ո՛չ ժայռեր փոշոտ,
Այլ վայրենիներ՝
Այն էլ՝ մի ցեղից,
Որ չունի անգամ վերջին մոհիկան:
Ու թվում է ինձ.
Այս լիճը փոքրիկ
Ո՛չ թե պարզապես լճակ է, որ կա,

Այլ հենց մոհիկա՛ն՝
Վերջի՛ն մոհիկանն այն սառցադաշտի,
Որ դարեր առաջ եղել է այստեղ...
Ու թվում է ինձ,
Որ այսպես՝
Կանգնած կանաչ բացատում,
Որ ուր է ես էլ, ուժով մի կախարդ,
Արմա՛տ կձգեմ,
Կհագնեմ սաղա՛րթ...

29.IV.1959թ.

Մոսկվա